

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Marcely Kučerové a soudců Mgr. RNDr. Jany Zaoralové a JUDr. Jana Pavlíčka v právní věci

žalobkyně: **S. F.**, narozená dne xxx
bytem xxx, xxx
zastoupená advokátkou Mgr. Lucií Petránkovou
sídlem Praha 2, Fügnerovo náměstí 1808/3

proti

žalované: **Česká republika - Ministerstvo spravedlnosti**, IČO 00025429
sídlem Praha 2, Vyšehradská 427/16

o 18.650 Kč s příslušenstvím, o příslušenství z částky 140.560 Kč a o 400.000 Kč s příslušenstvím, k odvolání žalobkyně i žalované proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 14. srpna 2017, č. j. 26 C 225/2015-254,

takto:

- I. Rozsudek soudu I. stupně se ve vyhovujícím výroku o příslušenství z částky 140.560 Kč (I.) **mění** tak, že tento úrok z prodlení za období od 19. 8. 2015 do 24. 5. 2016 činí 8.680,06 Kč, jinak se v tomto výroku, jakož i ve vyhovujícím výroku o povinnosti zaplatit 6.135 Kč s příslušenstvím (II.) **potvrzuje**.
- II. Ve vyhovujícím výroku o povinnosti zaplatit nemajetkovou újmu (IV. věta první) se rozsudek soudu I. stupně co do částky 100.000 Kč s příslušenstvím **potvrzuje**, co do částky 100.000 Kč se rozsudek soudu I. stupně **mění** tak, že se žaloba o 100.000 Kč s příslušenstvím **zamítá**; v zamítavém výroku o dalších 200.000 Kč (IV. druhá věta) se rozsudek soudu I. stupně **potvrzuje**.

- III. Žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni na náhradu nákladů řízení před soudem I. stupně 108.174 Kč a na náhradu nákladů odvolacího řízení 12.342 Kč do tří dnů od právní moci rozhodnutí k rukám Mgr. Lucie Petránkové, advokátky.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem soud I. stupně rozhodl takto: Žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni úrok z prodlení z částky 140.560 Kč od 19. 8. 2015 do zaplacení ve výši 8,05 % ročně, to vše do 15 dnů od právní moci tohoto rozsudku (výrok I.). Žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni 6.135 Kč s úrokem z prodlení od 19. 8. 2015 do zaplacení ve výši 8,05 % ročně to vše do 15 dnů od právní moci tohoto rozsudku (výrok II.). Žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni 3.000 Kč s úrokem z prodlení od 19. 8. 2015 do zaplacení ve výši 8,05 % ročně to vše do 15 dnů od právní moci tohoto rozsudku. Žaloba o zaplacení 9.500 Kč s příslušenstvím se zamítá (výrok III.). Žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni nemajetkovou újmu ve výši 200.000 Kč s úrokem z prodlení ve výši 8,05 % ročně od 19. 8. 2015 do zaplacení, to vše do 15 dnů od právní moci tohoto rozsudku; žaloba o zaplacení 200.000 Kč s příslušenstvím se zamítá (výrok IV.). Žalovaná je povinna nahradit žalobkyni náklady řízení ve výši 118.277,50 Kč k rukám její právní zástupkyně do 15 dnů od právní moci tohoto rozsudku (výrok V.).
2. Z odůvodnění rozsudku vyplývá, že takto soud rozhodl o žalobě žalobkyně na náhradu škody a nemajetkové újmy, která jí vznikla v souvislosti s nezákonným trestním stíháním vedeným u Obvodního soudu pro Prahu 7 pod sp. zn. 39 T 126/2013. Žalobkyně žalobu odůvodnila tím, že byla obviněna z trestného činu úvěrového podvodu, trestní stíhání trvalo 3 roky, žalobkyně byla vystavena neúměrnému stresu. Trestnímu stíhání se plně věnovala, ztratila zájem o veškeré dění okolo, v důsledku toho měla její firma menší zisky. Stíhání mělo zátěž i pro jejího syna, který jí musel překládat potřebné listiny, neboť žalobkyně neumí natolik dobře česky. Žalobkyni vznikla škoda v souvislosti s náklady na obhajobu ve výši 146.827 Kč, za cestovné k soudům a na policii požadovala částku 6.150 Kč za cesty z xxx do Prahy a zpět a za dvě cesty vlakem po 62 Kč. Za znalecký posudek z oboru písmoznalectví, který si žalobkyně nechala vypracovat, požadovala 12.500 Kč. Dále požadovala odškodnění nemajetkové újmy v souvislosti s trestním řízením, ke kterému nikterak nepřispěla, byla to ona, kdo upozornil na trestnou činnost a následně se z oznamovatelky stala obviněná a obžalovaná. V průběhu trestního stíhání prožívala stres, který vyústil ve zdravotní potíže, měl vliv i na její pracovní nasazení, bylo zasaženo do důstojnosti, morální integrity, životní stability a víry žalobkyně v právní stát. V trestním řízení jí hrozil trest odnětí svobody s horní hranicí 8 let. Nárok uplatnila žalobkyně u žalované dne 18. 2. 2015.
3. Žalovaná s žalobou nesouhlasila s tím, že za nemajetkovou újmu konstatovala již porušení práva a tím považuje zadostiučinění za odčiněné. K náhradě škody žalobkyni vyplatila částku 140.560 Kč, nepřiznala částku 6.267 Kč, kterou neuznala jako samostatné úkony advokáta. Jednalo se o úkon v délce přesahující 2 hodiny. Neuznává též nárok na zaplacení částky 12.500 Kč za znalecký posudek, neboť neobsahoval znaleckou doložku a nadto nebyl v rámci trestního řízení použit. Řízení též netrvalo déle než 3 roky, tuto dobu lze považovat za přiměřenou. Pokud se týká cestovného, namítala, že nárok není dán, neboť předseda senátu nedal souhlas žalobkyni s použitím vozidla podle § 30 odst. 2 vyhlášky č. 37/1992 Sb.
4. Soud I. stupně rozhodoval za situace, kdy jeho předchozí rozsudek byl ve vyhovujících výrocích ve věci samé a v zamítavém výroku o věci, jakož i ve výroku o nákladech řízení zrušen a věc v tomto rozsahu byla vrácena soudu I. stupně k dalšímu řízení. Nedotčen tedy

zůstal pravomocný zastavující výrok následující po částečném zpětvzetí žaloby ohledně nároku na úhradu nákladů řízení ve výši 146.827 Kč a ohledně příslušenství z částky 6.267 Kč.

5. Soud I. stupně v intencích zrušujícího rozhodnutí odvolacího soudu provedl dokazování a uzavřel, že žaloba je převážně důvodná.
6. Odkázal na ust. § 1 odst. 1, § 5 písm. b), § 7, § 8, § 31, § 31a, § 26 zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci (dále jen "OdpŠk"), jakož i na ust. § 2952 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku (dále jen o. z.). Ke všem dílčím nárokům žalobkyně (po částečném zpětvzetí žaloby ohledně nároku na obhajné v celkové výši 146.827 Kč s příslušenstvím, ohledně čehož bylo řízení zastaveno dle § 96 o. s. ř.), soud I. stupně vycházel ze zjištění, že proti žalobkyni bylo vedeno nezákonné trestní stíhání, které skončilo zprošťujícím rozsudkem. K dílčím nárokům uvedl následující:
7. Ohledně nároku na náhradu škody za vypracovaný odborný posudek, který žalobkyně v trestním řízení uplatnila, odkázal soud na právní názor odvolacího soudu, dle něhož při rozhodování o nároku na náhradu škody za vynaložené náklady řízení, o nichž se v trestním řízení nerozhoduje, je hlavním kritériem pro jejich náhradu účelnost jejich vynaložení. Není tedy zcela rozhodné, zda žalobkyní pořízený důkaz splňoval veškeré náležitosti znaleckého posudku, či zda jej orgány činné v trestním řízení považovaly za nadbytečný důkaz, neboť jako důkaz může být použito vše, co může přispět k objasnění věci a slouží k obhajobě obviněného (§ 89 odst. 2 tr. řádu - pozn. odvolacího soudu: v předchozím rozhodnutí chybně uveden § 89 odst. 2 o. s. ř.). Citované ustanovení trestního řádu tedy žalobkyni umožňovalo, aby svůj odborný (nikoli znalecký) posudek, jímž prokazovala svoji nevinu, předložila a jeho provedení k důkazu navrhla. Jednalo-li se o důkaz mající vztah k trestní věci žalobkyně, na jeho úhradu má žalobkyně nárok v rámci ust. § 31 OdpŠk; toto platí ovšem jen za situace, pokud žalobkyně náklady na jeho zpracování skutečně zaplatila. Jelikož žalobkyně skutečně zaplatila pouze zálohu na vypracování těchto posudků, a to částku 3.000 Kč, přičemž další částky zaplatila společnost xxx, nemohla být žalobkyni přiznána jiná částka, než právě jen částka ve výši 3.000 Kč. Ohledně částky 9.500 Kč, jež byla zaplacená společností, nikoliv žalobkyní, byla proto žaloba zamítnuta.
8. K nároku na cestovné soud uvedl, že žalobkyně požadovala cestovné za roky 2011 až 2014, přičemž soud žalobkyni přiznal náhradu za cestovné za úkony roku 2012 (ve dnech 24. 2., 27. 3., 28. 3., 29. 3., 31. 7., 14. 8., 16. 8., 31. 7., 3. 9., 8. 11., 20. 11.), dále za úkony roku 2013 (10. 4. a 17. 9.), dále za úkony roku 2014 (22. 4., 29. 4., 6. 5., 19. 5., 20. 5. - 23. 5., 16. 6. - 20. 6., 6. 8., 18. 8. - 22. 8., 29. 4., 6. 8. a 6. 5.). Soud tak přiznal žalobkyni náhradu škody za všechny nárokované úkony, to za situace, kdy žalovaná nespороvala jejich provedení, namítala u některých pouze jejich neúčelnost, kdy za úkony při prostudování spisu se jí zdál počet nepřiměřený. Provedení těchto úkonů však vyplývá z trestního spisu a soud zdůraznil, že nelze žalobkyni vyčítat, že se o své trestní stíhání zajímala a chtěla se seznámit se vším, co v trestním řízení vyšlo najevo, co vypovídali svědci a ostatní obvinění, jaké důkazy mají orgány činné v trestním řízení shromážděny apod. Soud též zohlednil počet obviněných a s přihlédnutím k uvedenému nejsou vykonané úkony v trestním řízení v nepřiměřené výši. Cestovné soud stanovil za náklady prokázané jízdou vlakem z xxx do Prahy a zpět, stejně tak i za náklady vynaložené při provozu osobního vozidla Toyota Corolla, a to s tím, že jízda automobilem není nikterak výjimečná, mnohdy je výrazně levnější a podstatně rychlejší, než jízda jiným dopravním prostředkem. Za rok 2012 proto přiznal soud žalobkyni náhradu za cestovné v částce 4.810,6 Kč, přičemž výpočet v rozhodnutí specifikoval. Za rok 2013 soud přiznal žalobkyni 1.211,76 Kč a výpočet specifikoval. Za rok 2014 - 2.963,52 Kč, když i tento

výpočet specifikoval. Soud tak shrnul, že žalobkyně by měla nárok na náhradu cestovného v celkové výši 9.529 Kč, jelikož však požadovala pouze zaplacení 6.135 Kč, soud jí přiznal tuto žalovanou částku. Soud uvedl, že přiznal žalobkyni cestovné spolu s „amortizací“ vozidla, neboť žalobkyně hradila nejen spotřebovaný benzín, ale také náklady spojené s užíváním vozidla, tj. například výměnu oleje, pneumatik, kapaliny do ostřikovačů apod., tj. těch nákladů, které jsou spojeny právě za užívání vozidla; k tomu soud zdůraznil, že v tomto případě není podstatné, kdo je vlastníkem používaného vozidla. Při stanovení náhrad soud odkázal dále na vyhlášky platné pro jednotlivé roky, tj. pro rok 2012 vyhlášku č. 429/2011 Sb., pro rok 2013 vyhlášku č. 472/2012 Sb., pro rok 2014 vyhlášku č. 435/2013 Sb.

9. K nároku žalobkyně na náhradu za nemajetkovou újmu soud vycházel ze zjištění, že žalobkyně byla stíhána pro úvěrový podvod, za který jí hrozil vyšší trest s osmi lety horní hranicí. Řízení trvalo tři roky, což je delší doba trvání. Žalobkyně byla vystavena velkému stresu, který je intenzivnější právě v počáteční fázi. Soud zohlednil také to, že žalobkyně jako cizinka se příliš nevyznala v trestním právu ani v listinách, které byly psány cizí řečí. Na druhou stranu zdůraznil, že jestliže podnikala v České republice, měla mít zkušenosti s listinami a měla se seznámit s právním řádem, který platí na území České republiky. Soud vzal v úvahu i to, že se žalobkyně bála o to, že jí nebude prodlouženo vízum. Tuto obavu umocňovalo také právě probíhající trestní stíhání. Soud poukázal na své zjištění učiněné z výpovědi žalobkyně s tím, že se plně věnovala své obhajobě, která jí zcela zaměstnávala, a byla ztížena tím, že neuměla česky na takové úrovni, aby si sama mohla číst listiny, které jí orgány činné v trestním řízení doručovaly. Využívala pomoci svého syna, jediné osoby, kterou zde měla a která jí mohla pomoci, neboť ten ovládal český jazyk, překládal jí veškeré listiny z češtiny do ruštiny a naopak. Tím, že se plně věnovala trestnímu stíhání, opomíjela svou pracovní činnost a činnost v domácnosti. Následně se pak i celé trestní stíhání odrazilo na jejím osobním životě, především se jí velmi zhoršil zdravotní stav, několik zdravotních obtíží lze přičítat i k probíhajícímu soudnímu řízení. Částka 200.000 Kč, kterou soud jako přiměřené zadostiučinění přiznal, se jeví jako přiměřená s ohledem na všechny okolnosti trestního stíhání. Soud poukázal na obdobné případy řešené tamním soudem ve věci pod sp. zn. 10 C 108/2012, kdy celková výše zadostiučinění byla přiznána v částce 200.000 Kč. V tamní věci se jednalo o řízení trvajícím devět let a tři měsíce, hrozil trest dva až osm let za zpronevěru, řízení proběhlo bez uvalení vazby na obviněného, zásah do profesního a rodinného života poškozeného byl malý, ale byl, stejně jako žalobkyně, poškozen na zdraví. Celková výše přiznaného zadostiučinění za toto řízení byla taktéž stanovena na částku 200.000 Kč. Soud přitom uvedl, že nelze použít žalobkyni nabízený judikát Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 3183/15, který považoval přiznané zadostiučinění za trestní stíhání poškozené ve výši 300.000 Kč za nedostatečné, neboť ve zmíněném řízení hrálo hlavní roli jeho dlouhé trvání, což není případ dané věci, kdy řízení skončilo do tří let.
10. Soud I. stupně proto žalobě v převážné části vyhověl, přičemž žalované uložil povinnost zaplatit dlužnou částku spolu s úrokem z prodlení v zákonné výši od 19. 8. 2015 do zaplacení, tj. od uplynutí šesti měsíců po uplatnění nároku u žalované, s odkazem na § 1970 o. z.
11. O nákladech řízení rozhodl soud I. stupně s odkazem na § 142 odst. 2 o. s. ř., pokud se týká náhrady škody, a dle § 142 odst. 3 o. s. ř., pokud se týká nemajetkové újmy. Výši náhrady nákladů řízení, jakož i jednotlivé úkony (celkem 9,5 úkonu) učiněné právní zástupkyní žalobkyně, za něž byla přiznána náhrada nákladů řízení, soud I. stupně specifikoval
12. Proti tomuto rozsudku podaly včasné odvolání žalobkyně i žalovaná.

13. Žalobkyně své odvolání směřovala toliko do výroku IV., tedy pouze do zamítavého výroku o nemajetkové újmě. Namítala, že soud I. stupně náležitě nezohlednil specifika dané věci, když nezohlednil žalobkyni předkládané obdobné případy, jakož i tvrzení žalobkyně, že její případ je mimořádný, který ještě nebyl soudy řešen. Dle názoru žalobkyně byl zásah do jejích práv mnohem intenzivnější, neboť ve skutečnosti to byla žalobkyně, která byla osobou poškozenou, na ní byl spáchán podvod, sama upozorňovala na spáchání trestného činu na její osobě, namísto ochrany, které se jí mělo dostat, se však stala osobou obžalovanou. Tuto skutečnost soud I. stupně při svých úvahách nikterak nezohlednil. Dle názoru žalobkyně je rozdílné, zda je stíhaná běžná osoba, nebo osoba, která je poškozená a kterou má stát chránit, místo ochrany jí však stíhá. Navíc žalovaná žalobkyni neposkytla dosud žádnou satisfakci, do dnešního dne se jí ani neomluvila. Soud I. stupně taktéž nezohlednil, že žalobkyně v době trestního stíhání přestala žít jakýmkoliv životem, soustavně se soustředila na svoji obhajobu, o čemž svědčí nespočet precizně zpracovaných a podaných podání, dopisů orgánů činným v trestním řízení a dalším institucím, nahlížení do spisů, přičemž žalobkyně svá podání zpracovávala na úrovni znaleckých posudků a nad nimi trávila hodiny a hodiny. Navíc jednáním orgánů činných v trestním řízení vznikla žalobkyni nedozírná škoda, neboť orgány začaly stíhat žalobkyni namísto toho, aby stíhaly osoby, které se dopustily trestného činu. V současné době je tak žalobkyně nucena se soudit o nemovitost, která byla předmětem trestného činu. Trestní stíhání tak žalobkyni na několik let paralyzovalo a tato nebyla schopna se věnovat jiným činnostem. Navrhla proto, aby odvolací soud rozsudek soudu I. stupně změnil tak, že žalobkyni se přiznává dalších 200.000 Kč s příslušenstvím.
14. Žalovaná ve svém odvolání, které směřovalo do výroku I., II., do vyhovující části výroku IV., pokud jí byla přiznána částka 200.000 Kč s příslušenstvím, jakož i do výroku o nákladech řízení V., namítala nesprávné právní posouzení věci. K výroku I. ohledně příslušenství z částky 140.560 Kč namítala, že soud I. stupně porušil zásadu dispoziční, zakotvenou v ust. § 153 odst. 2 o. s. ř. Žalobkyně totiž vzala svůj nárok na náhradu škody ohledně částky 146.827 Kč s příslušenstvím zpět a pro tuto částku bylo řízení zastaveno dle ust. § 96 o. s. ř. I pokud by žalobkyně svůj nárok na náhradu příslušenství z částky 140.560 Kč zpět nevzala, nesouhlasila žalovaná se způsobem, jakým byly žalobkyni soudem I. stupně přiznány úroky z prodlení z mimosoudně zaplacené částky 140.560 Kč. Uvedená částka byla žalobkyni uhrazena žalovanou dne 24. 5. 2016, tudíž k tomuto dni zanikla její primární povinnost plnit, a nejpozději k tomuto dni je potřeba kapitalizovat zákonné úroky z prodlení.
15. Žalovaná dále nesouhlasila s výrokem II. ohledně cestovného, které bylo žalobkyni přiznáno i s tzv. amortizací. Amortizace, tedy finanční vyjádření v čase klesající hodnoty vozu, se využívá toliko při stanovení výše cestovních náhrad při pracovních cestách, žalobkyně však užívala vozidlo toliko k soukromým účelům. Žalovaná navíc vznesla námitku promlčení, a to ohledně nároku na cestovné za rok 2013. Uvedla, že usnesením ze dne 3. 8. 2017, č. j. 26 C 225/2015-251 byla připuštěna změna žaloby, kterou žalobkyně rozšířila svůj nárok právě na náhradu cestovného o úkony vztahující se k roku 2013. Na základě tohoto rozšíření žaloby soud přiznal žalobkyni cestovné za rok 2013 v částce 1.211,76 Kč. Jelikož škoda vznikla žalobkyni již v roce 2013, nárok uplatněný dne 3. 8. 2017 je nárokem uplatněným po uplynutí tříleté promlčecí lhůty, nemůže tak být považován za včasný.
16. Žalovaná nesouhlasila ani s formou a výší zadostiučnění v částce 200.000 Kč. Soud I. stupně přitom považoval omluvu poskytnutou žalovanou v rámci mimosoudního jednání jako nedostatečné odškodnění, přiznané zadostiučnění ve výši 200.000 Kč však dle žalované nemá oporu v provedeném dokazování. Žalovaná zejména namítala, že výši hrozícího

osmiletého trestu nelze příliš přeceňovat, z horní hranice trestu v trestním zákoníku nelze mít za prokázané, že by žalobkyni reálně skutečně uložení trestu v této sazbě hrozilo. Délku tří let lze přitom vzhledem k množství obviněných a složitosti věci považovat za přiměřenou. Vznik imateriální újmy žalobkyně byl prokazován účastnickou výpovědí žalobkyně a jejího syna, kdy je třeba podotknout, že účastnickou výpověď je nutno považovat za subsidiární prostředek k prokázání těchto skutečností. Skutečnost, že žalobkyně je cizinka, nemůže být brána jako skutečnost svědčící pro přiznání zadostiučinění v penězích, když žalobkyně žije v České republice dlouhodobě od roku 2005, je zde pracovně činná, nemůže tak být kladeno k tíži žalované, že za dobu svého pobytu nebyla schopna se naučit základy jazyka země, v níž žije ona i její děti. Neobstojí ani tvrzení o tom, že žalobkyně se musela spolu se synem věnovat plně své obhajobě, žalobkyně byla v řízení právně zastoupena advokátem, odborníkem na trestní právo. Pokud soud vzal v úvahu, že žalobkyně se bála o prodloužení víza, tato skutečnost nebyla žalobkyní nikterak důkazně podložena. Nelze mít též za prokázaný zásah do pracovní sféry žalobkyně, ani z provedeného dokazování se nepodává, že k tvrzeným problémům ve zdravotní sféře by došlo v souvislosti s předmětným trestním stíháním. Žalovaná poukazovala na skutečnost, že již ve svých žalobních tvrzeních žalobkyně zdůrazňovala, že ona sama byla poškozena protiprávním jednáním cizí osoby, a to již dne 17. 4. 2009, tedy cca dva roky před zahájením trestního stíhání, kdy sama podávala trestní oznámení pro podezření pro trestný čin podvodu v souvislosti se zřízením zástavního práva k bytové jednotce. Z výpovědi žalobkyně i z jejích žalobních tvrzení se podává, že její potíže mají souvislost se samotným podvodným jednáním, k němuž došlo v roce 2009, jakož i následným občanskoprávním řízením u Okresního soudu v Nymburce, což potvrzuje i lékařská zpráva MUDr. D. S. Z lékařské zprávy MUDr. Tomáše O. se podávají problémy toliko v souvislosti s konzumací dršťkové polévky, tedy není dána příčinná souvislost se zdravotní újmou žalobkyně. I ze zprávy Všeobecné fakultní nemocnice v Praze vyplývá, že žalobkyně se rozrušila právě v souvislosti s civilním řízením vedeným u Okresního soudu v Nymburce, přičemž obžaloba v trestním řízení byla podána až následně dne 20. 9. 2013. Zpráva z oční ordinace MUDr. H. jako důvod návštěvy uvádí zjištěný vysoký krevní tlak, přičemž toto běžné civilizační onemocnění nelze dát do přímé souvislosti s trestním stíháním s přihlédnutím k tomu, že žalobkyně je zároveň kuřačka a má nadváhu. Pokud by soud vzal za prokázané, že trestní stíhání žalobkyně se projevilo na jejím zdravotním stavu, když ze závěrů MUDr. D. S. vyplynulo, že žalobkyně trpí posttraumatickou stresovou poruchou, neměla by tato skutečnost být zohledňována zásadní měrou v rámci stanovení přiměřeného zadostiučinění za nemajetkovou újmu. S odkazem na rozhodnutí Vrchního soudu v Olomouci sp. zn. 1 Co 2/2010 ze dne 5. 5. 2010, jež bylo publikováno ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu jako Rc 56/2011, žalovaná namítala, že taková újma je odškodnitelná již jen jako skutečná škoda na zdraví v rámci ztížení společenského uplatnění, jedná se tak o samostatný nárok na náhradu škody odlišný od nemajetkové újmy. Nadto žalovaná uváděla, že není příhodné odkazovat na případ řešený před obvodním soudem pod sp. zn. 10 C 108/2012, když celková výše přiznaného zadostiučinění byla odvolacím soudem v rozhodnutí ze dne 10. 3. 2015, č. j. 16 Co 353/2013-150 stanovena na částku 100.000 Kč. Žalovaná má tak za to, že jako přiměřené zadostiučinění se jeví omluva, které se žalobkyni již dostalo ze strany žalované.

17. Žalovaná dále nesouhlasila se závěrem soudu I. stupně, který žalobkyni na nákladech řízení přiznal odměnu za předžalobní výzvu jako za úkon právní služby dle § 11 odst. 2 vyhlášky č. 177/1996 Sb. Odkázala na ust. § 31 odst. 4 zákona č. 82/1998 Sb., podle něhož poškozený nemá právo na náhradu nákladů zastoupení, které vznikly v souvislosti s projednáváním uplatněného nároku u příslušného úřadu. Protože otázka nákladů řízení je upravena v posledně citovaném předpise, je třeba tento zákon uplatnit přednostně před

zákonem obecným - občanským soudním řádem. Závěrem žalovaná navrhla, aby odvolací soud rozsudek soudu I. stupně v napadených výrocích změnil tak, že žaloba se zamítá.

18. Odvolací soud přezkoumal napadený rozsudek včetně řízení, které jeho vydání předcházelo, dle § 212 a § 212a o. s. ř., a to při nařízeném jednání. Dokazování odvolací soud doplnil:
- Technickým průkazem vozidla Toyota Corolla reg. zn. xxx, z něhož zjistil, že od 1. 2. 2012 bylo vozidlo převedeno na Y. F., r. č. xxx.
 - Listinou nazvanou jako „Plná moc“, z níž vyplývá, že žalobkyně byla oprávněna vozidlo zn. Toyota Corolla užívat pro veškeré cesty po České republice, přičemž hradila náklady za užívání tohoto vozidla, včetně koupě paliva a provozních nákladů.
19. Odvolací soud po doplnění dokazování dospěl k závěru, že odvolání žalobkyně důvodné není, odvolání žalované bylo shledáno částečně důvodným.
20. K nároku ad I.:
- Soud I. stupně nepochybil, jestliže žalobkyni přiznal nárok na úroky z prodlení, neboť žalovaná plnila až po uplynutí zákonné šestiměsíční lhůty pro odškodnění, přičemž není pravdou, že by žalobkyně vzala ohledně příslušenství svůj nárok zpět. Řízení totiž bylo dle obsahu spisu zastaveno jen ohledně jistiny, nikoliv i ohledně příslušenství z částky 140.560 Kč, žalované z titulu nákladů na obhajné (usnesení soudu I. stupně ze dne 16. 9. 2016, č. j. 26 C 225/2015-187). Odvolací soud však shledává za důvodnou tu část odvolací argumentace žalované, dle níž měl soud I. stupně za situace, kdy z nesporných tvrzení účastníků vyplývalo, že pohledávka byla již zaplacená, rozhodnout o kapitalizaci přiznaných úroků za pevně stanovené období prodlení, které již uplynulo, neboť neurčitý pojem ukládající povinnost „do zaplacení“ je za této situace nepřesný a nesprávný. Z uvedených důvodů byl proto rozsudek soudu I. stupně ve výroku ad I. dle § 220 odst. 1 o. s. ř. změněn tak, že byla vypočtena přesná částka zákonných úroků z prodlení ve výši 8,05 % z částky 140.560 Kč od 19. 8. 2015 do 24. 5. 2016, ve výši 8.680,06 Kč; jinak byl rozsudek soudu I. stupně v tomto výroku ohledně splatnosti přiznané částky dle § 219 o. s. ř. jako správný potvrzen.
21. K nároku ad III.:
- Soud I. stupně nepochybil ve skutkových i právních závěrech týkajících se nároku žalobkyně na náhradu škody za vynaložené cestovné z xxx do Prahy a zpět k výslechům na policii, k nahlížení do spisu či k jednáním soudu, a to jak vlakem, tak i osobním automobilem Toyota Corolla, v celkové částce 6.315 Kč s příslušenstvím, tj. úrokem z prodlení od 19. 8. 2015 do zaplacení. I se zohledněním odvolací námitky žalované, která nově vznesla námitku promlčení nároku za rok 2013, třeba poukázat na závěry soudu I. stupně, dle nichž bylo žalobkyni přiznáno cestovné za roky 2012, 2013 a 2014 (byť bylo v žalobě uváděno, že požaduje náhradu cestovného i za rok 2011, za tento rok soud žalobkyni žádné náklady na cestovné nepřiznal). Jak vyplývá z důvodů rozhodnutí soudu I. stupně, za rok 2012 byla žalobkyni přisouzena částka 4.810,60 Kč za jízdu automobilem a za rok 2014 částka 2.963,52 Kč. Oprávněnost užití automobilu v této fázi řízení žalovaná již nezpochybňovala a odvolací soud se k dané problematice ve svém předchozím zrušujícím rozhodnutí již vyjádřil; na již uvedené důvody se tak pro stručnost jen odkazuje. Součet jen těchto částek cestovného za jízdy automobilem za roky 2012 a 2014 činí 7.774,12 Kč, přičemž žalobou byla uplatněna částka 6.135 Kč. I pokud by žalovanou nově vznesená námitka promlčení nároku za rok 2013 byla důvodná, je její posouzení nadbytečné, neboť i tak je zřejmé, že jen za roky 2012 a 2014 žalobkyně žalobou požadovala méně, než kolik bylo jako její škoda prokázáno.

22. Podle ust. § 10 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, jehož subsidiární použití je zakotveno v § 26 OdpŠk, nelze-li právní případ rozhodnout na základě výslovného ustanovení, posoudí se podle ustanovení, které se týká právního případu co do obsahu a účelu posuzovanému právnímu případu nejbližšího. Není-li takové ustanovení, posoudí se právní případ podle principů spravedlnosti a zásad, na nichž spočívá tento zákon, tak, aby se dospělo se zřetelem k zvyklostem soukromého života a s přihlédnutím k stavu právní nauky i ustálené rozhodovací praxi k dobrému uspořádání práv a povinností.
23. Ve smyslu výše citovaného ust. § 10 o. z. odvolací soud neshledal za důvodné ani odvolací námitky žalované týkající se přiznaného nároku na tzv. amortizaci použitého automobilu. Doplněním dokazování (technickým průkazem vozidla Toyota Corolla a smlouvou mezi synem žalobkyně a žalobkyní nazvanou jako „Plná moc“) bylo v odvolacím řízení zjištěno, že mezi vlastníkem vozidla a žalobkyní byla uzavřena dohoda, dle níž byla žalobkyně oprávněna předmětný automobil v rozhodném období let 2012-2014 neomezeně užívat, přičemž současně byla povinna hradit palivo a provozní náklady. Mezi provozní náklady lze řadit i poměrné náklady související s opotřebením vozidla, tedy i tzv. amortizaci. Použití vyhlášek provádějících zákoník práce je, a to s přihlédnutím ke skutečnosti, že odpovědnostní zákon (OdpŠk), resp. občanský zákoník žádné takové ustanovení upravující výši cestovních náhrad neobsahují, se zřetelem ke spravedlivému posouzení nároku na náhradu cestovního, přiléhavé. Rozhodovací praxe soudů totiž běžně používá citované vyhlášky pro výpočet nákladů jízdného i v jiných případech, např. při stanovení náhrady nákladů řízení u advokátů, neboť ani vyhláška č. 177/1996 Sb. tzv. cestovné výslovně neupravuje. Za situace, kdy odvolací soud ve shodě se závěry soudu I. stupně považuje žalobkyní vynaložené náklady na cestovné za účelně vynaložené, a jedná se tak o její škodu vzniklou v příčinné souvislosti s odpovědnostním titulem, jímž je rozsudek soudu o zproštění obžaloby, je zřejmé, že postup soudu I. stupně při samotném stanovení této náhrady analogicky používající prováděcí vyhlášky k zákoníku práce, byl souladný s principem analogie práva, jenž je zakotven v § 10 o. z. Samotnou výši výpočtu přitom žalovaná v odvolání ani nezpochybovala. Z tohoto pohledu nejsou odvolací námitky žalované ohledně výše nároku týkajícího se cestovního žalobkyně jako nároku z titulu vzniklé škody v souvislosti s nezákonným trestním stíháním, důvodné. Odvolací soud proto rozsudek soudu I. stupně v tomto výroku (III.) jako správný potvrdil (§ 219 o. s. ř.).
24. K nároku ad IV.:
- Odvolací soud v souladu s názorem soudu I. stupně ohledně formy zadostiučinění má za to, že podmínky pro odškodnění nemajetkové újmy jsou v dané věci dány, pouhá omluva je nedostatečnou satisfakcí. Žalobkyně má právo na finanční satisfakci především pro trestní stíhání s hrozící výší trestu 8 let, jakož i s přihlédnutím k prokázanému zásahu do jejího soukromého i profesního života, k nepochybnému zásahu do psychiky žalobkyně po celou dobu stíhání, s čímž sekundárně souvisí i zhoršení zdravotního stavu, které žalobkyni postihlo. Odvolací soud neshledává ve shodě se soudem I. stupně jako důvod pro satisfakci žalobkyně její neznalost českého jazyka. Kromě argumentů uváděných soudem I. stupně lze nadto poukázat na obsah odvolacích námitek samotné žalobkyně, z nichž vyplývá, že žalobkyně se v trestním stíhání i bez tlumočnicka orientovala, jak sama uvádí, k důkazům zpracovávala podání v českém jazyce na úrovni „znaleckých posudků“, nadto i z obsahu daného řízení vyplývá, že v roce 2012 byla schopná se svým synem sepisovat listiny o právním jednání v českém jazyce (viz tzv. „Plná moc“).
25. Oproti závěrům soudu I. stupně, jenž stanovil výši satisfakce na 200.000 Kč, má však odvolací soud za to, že případ žalobkyně není nikterak výjimečný. Kromě shora uvedených následků vzniklých trestním stíháním pokládá odvolací soud za potřebné, aby byly

zohledněny i okolnosti dané trestní věci, z nichž (dle obsahu rozsudku trestního soudu provedeného k důkazu) je zřejmé, že to byla žalobkyně, která se nechala „obalamutit“ osobou A. M., s nímž dobrovolně, v rámci svých majetkových podnikatelských zájmů, jednala, uzavřela s ním jako jednatelka společnosti smlouvu, předala mu peníze, anebo se nechala „podvést“ svojí právní zástupkyní advokátkou Mgr. A., kterou si sama zvolila. Z uvedených okolností sice nelze dovodit, že si žalobkyně takto trestní stíhání sama zavinila (ve smyslu § 12 odst. 1 OdpŠk), z hlediska spravedlivé satisfakce je však nutno vzít v úvahu, že to byla žalobkyně, která se svojí neopatrností a lehkovážností, či jen v důsledku nešťastné souhry okolností zapletla mezi osoby páchající rozsáhlé úvěrové podvody. Z uvedeného vyplývá, že žalobkyně nebyla stíhána orgány činnými v trestním řízení zcela svévolně, šikanózně, v uměle vyvolaném procesu, pročež by měla důvod ztratit důvěru v právní stát, jak v odvolání namítala. Naopak odvolací soud považuje za doklad fungujícího právního státu, pokud orgány činné v trestním řízení dokázaly ve lhůtě necelých 3 let rozsáhlý úvěrový podvod, v němž bylo stíháno na 30 osob, rozkrýt tak, že žalobkyni mohl trestní soud pravomocně osvobodit již v rámci řízení před soudem I. stupně.

26. Současně odvolací soud považuje za důvodnou námitku žalované odkazující na rozhodnutí, jež bylo publikováno ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu jako Rc 56/2011, dle níž může být MUDr. D. S. konstatovaná posttraumatická stresová porucha jen okolností, k níž soud v rámci odškodnění nemateriální újmy přihlédne, nelze ji však odškodnit zcela. Utrpěla-li žalobkyně v důsledku trestního stíhání újmu na zdraví, která je již diagnostikovatelná, je tato újma v plné výši nahraditelná jen jako skutečná škoda na zdraví v rámci ztížení společenského uplatnění, tedy jako samostatný nárok na náhradu škody odlišný od nemajetkové újmy. Ze skutkových tvrzení žaloby přitom nelze dovodit, že by tento nárok na náhradu škody na zdraví žalobkyně v žalobě řádně samostatně specifikovala a prokazovala.
27. I s přihlédnutím k obdobné právní věci, na níž ve svých závěrech poukázal soud I. stupně i žalovaná, řešené před Městským soudem v Praze v rozhodnutí ze dne 10. 3. 2015, č. j. 16 Co 353/2013-150, v níž však nebyla stanovena výše satisfakce v částce 200.000 Kč, ale 100.000 Kč (v intencích závazného právního názoru dovolacího soudu uvedeného v rozhodnutí ze dne 4. 12. 2014, č. j. 30 Cdo 517/2014-137), odvolací soud stanovil konečnou výši zadostiučinění právě na částku 100.000 Kč. Z uvedeného důvodu byl rozsudek soudu I. stupně ve výroku IV. co do částky 100.000 Kč potvrzen (§ 219 o. s. ř.), co do částky 100.000 Kč změněn tak, že žaloba byla zamítnuta (§ 220 odst. 1 písm. a/ o. s. ř.), a v zamítavém výroku ohledně částky 200.000 Kč byl rozsudek soudu I. stupně potvrzen (§ 219 o. s. ř.).
28. O nákladech řízení před soudem I. stupně bylo s ohledem na změnu rozsudku rozhodnuto dle § 142 odst. 1 o. s. ř. a § 224 odst. 2 o. s. ř., neboť v řízení o náhradu škody měla žalobkyně téměř 100% úspěch ve věci o náhradu nákladů obhajného, a to včetně příslušenství a o náhradu za cestovné; ohledně náhrady za znalecký posudek měla žalobkyně spíše úspěch jen částečný, co do částky 3.000 Kč. Odvolací soud také dospěl k závěru, že odvolací námitka žalované, dle níž se předžalobní uplatnění nároku u žalované dle výslovného znění zákona nehonoruje (v souladu s ust. § 31 odst. 4 zákona č. 82/1998 Sb.), je správná. Jiné výhrady ke stanovení náhrady nákladů řízení ve věci o náhradu škody současně žalovaná nevznesla a z obsahu spisu pro závěry dovolacího soudu ani nevyplývají. Výši náhrady tak soud I. stupně správně stanovil z částky jistiny 149.695 Kč a v tomto výpočtu se na jeho rozsudek pro stručnost odkazuje. V řízení o náhradu za nemajetkovou újmu se tarifní hodnota předmětu sporu stanoví z částky 50.000 Kč (§ 10 písm. b/ AT), snížení poskytnutého zadostiučinění odvolacím soudem proto na právo žalobkyně na náhradu

nákladů řízení, přiznané dle § 142 odst. 3 o. s. ř., nemá početní vliv. Celkové náklady řízení před soudem I. stupně byly proto stanoveny: odměna – 7.100 Kč x 8,5 + 21% DPH, odměna – 3.100 Kč x 8,5 + 21% DPH, režijní paušál - 300 Kč x 9 + 21% DPH, celkové náklady řízení bez vyčíslení DPH: 89.400 Kč. DPH 21 %: 18.774 Kč, celkové náklady řízení s vyčíslením DPH: 108.174 Kč. Lhůta a místo k plnění náhrady nákladů řízení byly stanoveny dle § 149 odst. 1 a § 224 odst. 1 o. s. ř.

29. O náhradě nákladů odvolacího řízení ve věci o náhradu škody bylo rozhodnuto dle § 142 odst. 2 o. s. ř. za situace, kdy žalobkyně byla úspěšná co do nároku na cestovné v částce 6.135 Kč, žalovaná byla naopak částečně úspěšná ohledně nesprávně stanoveného příslušenství přiznaného pod bodem I. rozsudku. Ohledně nároku na náhradu nákladů odvolacího řízení týkajícího se zadostiučinění má žalobkyně právo na náhradu nákladů řízení dle § 142 odst. 3 o. s. ř. ve spojení s § 224 odst. 1 o. s. ř., a to za odměnu advokátky stanovené z puncta 50.000 Kč (§ 10 písm. b/ AT), za 3 úkony právní služby (odvolání, účast při jednání odvolacího soudu a vyjádření k odvolání žalované). Celkové náklady odvolacího řízení proto činí: odměna – 3.100 Kč x 3 + 21% DPH, režijní paušál - 300 Kč x 3 + 21% DPH, celkové náklady řízení bez vyčíslení DPH: 10.200 Kč, DPH 21 %: 2.142 Kč, celkové náklady řízení s vyčíslením DPH: 12.342 Kč. Lhůta a místo k plnění náhrady nákladů řízení byly stanoveny dle § 149 odst. 1 a § 224 odst. 1 o. s. ř.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku je přípustné dovolání, které se podává ve lhůtě dvou měsíců ode dne doručení písemného vyhotovení k Nejvyššímu soudu České republiky v Brně prostřednictvím soudu I. stupně, za podmíněk ust. § 237, § 239 a následujících o. s. ř.

Praha 7. února 2018

JUDr. Marcela Kučerová v. r.
předsedkyně senátu